

LIETUVIŲ AIDAS BRAZILIJOS JORNAL LITHUANO ECHO.

6-ti metai

Brazilija — São Paulo, 1935 m. Julho — Liepos 13 d.

Nr. 28 (263)

Popiežius bandys sutaukinti Lietuvą su Lenkija

Milžiniškas Aliansistų mitingas

Liepos 5 dieną, São Paulo Aliansistai turėjo milžinišką mitingą paminėjimui kritusių didvyrių per 1924 metų sukilimą. Kalbėjo daug kalbėtojų, tarp kurių buvo ir generolas Miguel Costa. Buvo pranešta, kad bus skaitoma Luiz Carlos Prestes manifestas, kurį turėjo atvežti iš Rio de Janeiro. Bet iš Rio nebuvo atvykę Aliansistai dėl ten įvykusių areštų.

Darbininkai protestuoja prieš teismą

Liepos 8 d. Nictheroy sustreikavo tramvajų motorininkai ir konduktoriai protestuodami prieš vieną teismo sprendimą. Dėl to visas susisiekimas tramvajais buvo sustojęs. Policija areštavo apie 30 darbininkų. Vakare streikas jau buvo atšauktas ir visi darbininkai grįžo darban.

Areštuoja darbininkus

Karo ministerijos parėdymu liko areštuoti ir nubausti keli kariškiai ir da visai pasirašė iš kariuomenės eilių už dalyvavimą Aliansistų suruoštame mitinge Liepos 5 dieną. Mat, kariškiams, sako, nevalia lankyti mitingai, nes tuo nusižengiama kariškiai drausmei.

Norėjo atsistatydinti jūrų ministeris

Brazilijos jūrų ministeris Protones Guimaraes norėjo atsistatydinti iš ministerijos, kad būtų šalies senato atstovu. Prezidentas atsistatydinimą atmetė ir ministeris turėjo pasilikti toliau savo vietoje.

Neteko darbo ir išėjo iš proto

Recife, Pernambuco est., muitinės tarnautojas Eduardo José Vieira prieš kelias dienas liko paleistas iš tarnybos. Neturėdamas darbo atvyko į Rio de Janeiro ir norėjo čia pasiskųsti dėl jo palūosavimo iš tarnybos. Bet, matyt, jo skundo niekas neišklausė. Neturėdamas kur gyventi, miegojo prie Rio de Janeiro muitinės. Jį labai paveikė toks staigus netekimas darbo ir pragyvenimo šaltinio, o taip pat, nepamatuosas jo palūosavimas iš tarnybos, kad Liepos 11 d. išėjo iš proto.

Audėjų streikas pasibaigė

Šilko fabriko Italo Brazileiro darbininkų streikas pasibaigė susitarus darbininkams su darbdaviais. Streikas tęsėsi ilgiau ir Aliansistai jį rėmė, duodami palėpas streikuojančių darbininkų šeimoms.

9 liepos buvo švenčiama

S. Paulus šventė liepos 9. Mat 1932 metais paulistai sukėlė revoliuciją prieš federalinę valdžią. Karas tęsėsi lygiai tris mėnesius, kuris kraštui atnešė baisiausių nuostolių. Tos revoliucijos minėjimą S. Paulus ir šventė.

S. Paulo valstijos konstitucija

Liepos 9 dieną, dalyvačiant S. Paulo gubernatoriui, valstybės seimas priėmė ir pasirašė naują estado konstituciją.

Naujas Protestas Lietuvai

FRANCUZIJOS ANTIFASISTINIS FRONTAS STIPREJA

Smetona praso lenkus gražinti Vilniui

Neįprastai Lietuvos santykiai su Lenkija daug kenkia Europos taikai. Bet šitie santykiai nesiduoda su normuojami. Lietuva laikėsi to nusistatymo, kad su lenkais nesitarti tol, kol lenkai nesugrąžins pagrobto Vilniaus. Bet šis Lietuvos valdžios nusistatymas paskutiniu laiku, rodos, pasikeitė ir santykiai pasidarė kiek draugiškesni tarp abiejų valstybių. Bet vis dėl to taikos nėra ir jokių ryšių tarp Lietuvos ir Lenkijos nepadarėta. Kaip jau žinoma, bandė sutaukinti Lietuvą su Lenkija ir Anglija, ir Italija, ir Francūzija. Dabar gi Havos agentūra praneša iš Kauno naują žinią, kad Lenkijos Lietuvos santykius suširtino ir Popiežius, kuris žada padaryti žygius ir sunormuoti šių dviejų valstybių santykius. Kaip tai bus daroma, nežinia, bet

greičiausiai popiežius lieps atsisakyti Lietuvai Vilniaus krašto, kurį pats popiežius yra pripažinęs Lenkijai.

Prie progos reikia pažymėti, kad Smetona, kalbėdamas savo vardadieny, maldavo Lenkiją atitaisyti tą klaidą, kurią ji padarė pasigrobdama Vilnių ir prašė daugiau panašių klaidų santykiuose su Lietuva nedaryti. Smetona išreiškė viltį, kad lankai tą klaidą atitaisys, nes Vilnius tebėra didžiausias Lietuvos miestas. Lietuvos atgimimo centras ir turi būti sugrąžintas Lietuvai. Bet kaip tai suderinti su nauju Lietuvos-Lenkijos taikytoju popiežium, kuris didžiausią Lietuvos miestą atidavė Lenkijai? Popiežius, matyt norėjęs, kad Lietuva atsižadėtų Vilniaus ir susitaikintų su Lenkija?

Klaipėdos garantai sius Lietuvai nauja protesta

Artėjant Klaipėdos krašto seimelio rinkimams, vokiečiai pradėjo pulti Lietuvą dar su didesniu žulumu ir kaltinti ją prieš pasaulį dėl persekiojimo vokiečių, dėl laužymo Klaipėdos krašto statuto, dėl gabenimo iš Didžiosios Lietuvos lietuvių būsimiems seimelio rinkimams, kad nugalėti Klaipėdos krašto vokietininkus. Vokiečiai šitokioms savo puolimams nuolatatos kartoja per radio ir spaudą, kreipdamiesi į signatarines valstybes — Angliją, Franciją ir Italiją, kad jos sudraustų Lietuvą, jei yra garan

tavusios savo parašais Klaipėdos statutą. Dabar, kaip iš Anglijos pranešama, kad naujas Anglijos užsienio reikalų ministeris Samuel Hoare pranešė atstovų butui, kad Klaipėdos statuto signatariai — Anglija, Francija ir Italija — pasiųs Lietuvai naują notą dėl jos elgimosi su Klaipėdos krašto vokiečiais. Nota bus pasiųsta dėl vokiečių kaltinimo, kad Lietuva vartoja diskriminaciją prieš Klaipėdos krašto vokiečius. Tai jau ne be pirma tokia signatoriu nota Lietuvai.

Francijos socialistai-radikalai istojo i bendra fronta

Francūzijoj jau seniai veikia su darytas bendras frontas tarp socialistų ir komunistų kovai su fašizmu. Darbininkų bendras frontas prieš tą patį priešą yra labai reikšmingas ir sudaro milžinišką jėgą prieš fašizmą ir imperializmą. Į šį bendrą frontą įėjo tik socialistai su komunistais. Bet pereitą savaitę prie jų prisidėjo ir Francūzijos radikalai-socialistai ir pasiryžo eiti vieningu keliu su socialistais ir komunistais siekiant vieno tikslo — už išlaikymą demokratiškas laisvių, už kovą prieš fašizmą. Ben-

dras socialistų-komunistų frontas jau vieną fašistinį smūgį atrėmė pereitais metais vasario mėnesį. Antras didelis smūgis fašizmui suduotas per šiu metų Francijos municipalinius rinkimus. Toliau šioji kova prieš juodąją fašizmo šmėklą eis dar sekmingiau, nes tas frontas dar labiau sustiprėjo prisidėjus prie jo radikal-socialistams. Brazilijoj stiprus darbininkų bendras frontas eina po Aliança Nacional Libertadora vadovybe, kurion įeina įvairiausių grupių žmonių.

Baisi ledų audra Montevideo miesie

Liepos 9 d. vakare per Montevideo miestą perėjo baisi ledų audra, kuri tvėrė tik 15 minučių, bet padarė labai daug nuostolių — sugriovė dau-

gybę namų, išvertė medžius parkuose, nutraukė telegrafų ir telefonų laidus, daug žmonių sužaidė ir kelis užmušė.

-- Ugniakalnis Krakatoa, kuris yra ant mažos salos tarp Javos ir Sumatros, pradėjo smarkiai veikti ir užliejo vieną salą.

Dancigo seimelis paleistas

Liepos 10 d. tapo paleistas Dancigo seimelis ir senatas. Nauji rinkimai turi įvykti bėgyje 30 dienų.

Nubaudė redaktorių

Ankėtosios Silezijos lenkų laikraščio „Polonia“ redaktorius liko nubaustas dviem mėnesiams kalėjimo už Hitlerio kritikavimą.

10 metų planas Maskvos perstatymui.

Šiomis dienomis Maskvoje tapo paskelbtas 10 metų planas Maskvos perstatymui, kurį pasirašė Stalinas ir Molotovas. Pagal tą planą Maskva turės 5 milijonus gyventojų, apims 60 tūkstančių kvadratinų hektarų plotą. Bus pastatyta daugybė parkų ir sodų poilsiai darbininkams, dvigubai padidinta bus Roudonoj aikštė, pabudavota bus daugybė naujų namų iki 14 aukštų, teatrų ligonių, mokyklų, viešbučių, naujos tramvajų linijos, nauji tiltai. Vienu žodžiu Maskva bus perbudavota į milžinišką miestą ir papuošta gražiausiais architektūros paminklais, kurie rodytų Sovietų Respublikos didybę ir socialistinės epochos grožybę.

Potviniai skandina Kinijos gyventojus

Iš Kinijos pranešama, kad baisūs potvyniai Kinijoj padarė daug nuostolių ir aukų. Išliejusi didelė Geltonoji upė užliejo visus prie jos stovinčius kaimus. Žmonių aukų, neskaitant medžiaginių nuostolių, siekia virš 5000. Taip Kiniją kas met aplanko žiauriausias nelaimės, kurios kas met milijonus kiniečių išvaro iš šio pasaulio.

Kinų kariuomenėj sukilimai

Iš Pekino, Kinijos, praneša, kad vėl sukilo nauja kariuomenės dalis Nei Kiang provincijoje. Vieną gražią dieną Kinija gali visai prarasti savo nepriklausomybę dėl nuolatinių sukilimų ir japonų veržimosi.

Pasto Dėzuté

P. Pusvaškis, V. Malinauskas P. Gudaitis, C. Viconis, M. Jakimavičius, F. Tankevičius, K. Užkurėlis, A. Brazonis, J. Sadauskas, J. Noškienė, B. Jacunskis, Fr. Juchnevič, F. Tamulis, A. Bliudžius, J. Kazakevičius, Pr. Andriuškas, J. Saurusevičius, J. Norkus, A. Girckus, V. Tamulionis, A. Paršelis, R. Meilus, R. Baltrušaitis, J. Zakarevičius, V. Zilinskas, J. Ažusienis.

Reikalingas rinkėjas

Aido spaustuvėn reikalingas geras raidžių rinkėjas. Atsiųskite kiekvieną dieną — rua da Mooca 424.

Apžvalga

Kokia giminytė juos risa?

Jei mūsų smetoniški pastumdėliai negali gyventi be provokacijų, tai nėra ko per daug stobėtis. Bet tokiomis pat provokacijomis gyvena ir mūsų laikraščiai «Trečiojo periodo» «revoliucionieriai», kurie per savo laikraščius «Mūsų Žodis» nenuilstamai reklamuoja «Aidą» D. Uekų, Uekų.

Paskutiniame to laikraščio numerį favoristiškai pranešė savo «kompatriotas», kad prie «klerikalinės» «Giedros» bendrovės priklausio kun. Sugintas, Dutkus ir Uekus.

Juk tai tokia žema, tokia šlykšti provokacija ir šmeižtas, kokią galėjo išgalvoti tikrai «amžinos atminties» Mačiuliški šliužai.

Beje, juk mūsų laikraščiai «revoliucionieriai» tų šliužų pėdomis ir eina. «Revoliucijai» ruošiami «masės» «revoliucijai» mokslą jie semiasi iš fašistinio šlamštlapio «Lietuvio». Palyginime tik fašistinį «Lietuvį» ir revoliucinį «Mūsų Žodį», pamatysime, kad abiejų pagrindinės mintys ir tikslai sutampa, — tai «Aidas», Dutkus, Uekus ir atbulai.

Mes «Mūsų Žodžio» redaktoriams už reklamą nemokėsime, bet vargiai už tas provokacijas ir šmeižtus be gausios atlyginimo iš «bandeirantininkų». Nes Mačiulio jau nėra. «Vaj!» — sušuks mūsų «revoliucionieriai» — «stai ką «Aidas» rašo prieš mus, kokius šmeižtus ir provokacijas skleidžia, sakydami, jog mes gauname iš Mačiulio pašalpas, kur jų įrodymai, kur faktai?»

Gerai, «tavorščiai», mes faktų neturime. Bet pasakykite kuo remiatės jūs, jog Uekus ir Dutkus sudarė bendrovę su kun. Sugintu klerikaliniam laikraščiui leisti?

Jūs jų neturite. Savam «revoliuciniam» laikraščiui visą išimtį semiate iš fašistinio «Lietuvio», kartodami beveik tais pačiais žodžiais, tas pačias šlykščias provokacijas.

«Trečiojo periodo» «revoliucionieriai» dabar labiau prie širdies smetoniškas «Lietuvis» ir jo redaktoriai. Bet ne taip dar seniai, kaip pats «revoliucionierių» vadas ir dabartinis «M. Žodžio» redaktorius «draugas» A. K., rašė «Liet. Aidas Br.» prieš mačiulišką mėšlyną. O dabar jis suėjęs į bendrą frontą su Mačiulio išperom, drauge darbuojasi prieš «L. Aidą Br.» ir jo redaktorių.

Kodėl taip įvyko? Ar neišplaukia tik iš to šaltinio tie faktai, kurių «M. Ž.» redaktoriai mūsų reikalauti dėl gaunamo ailyginimo iš smetoniškos duobės?

Mes to netvirtinome, bet patys žodiniškai verčia taip pagalvoti: kokie giminytės ryšiai suryšio mūsų žodžio «revoliucionierių» su «Lietuvio» fašistinėmis?

Mirė Miciurinas

S. Rusijos laikraščiai rašo apie Miciurino, Zymaus mokslininko, mirtį, kuris visą savo gyvenimą pašventė botanikos mokslui. Miciurinas buvo drąsus gamtos keitėjas; jis savo darbu išaugino daugiau kaip 300 naujų augalų rūšių. Už savo milžiniškus nuopelnus mokslui, Miciuriną Sovietų vyriausybė buvo apdovanojusi raudonos vėliavos ir Lenino ordenuis ir suteikus nusipelnusio mokslininko titulą. Kozlovo miestas, kuriame mokslininkas gyveno ir dirbo, dar jam gyvam esant, tapo pavadintas Miciurinsk. Velionis buvo Sovietų Rusijos mokslo akademijos garbės narys ir Čekoslovakijos žemės ūkio akademijos narys. Jis mirė eidamas 81 metus. Plačiau apie Miciuriną parašysime sekančiame numery.

Gandai apie Lietuvos Seimo rinkimus

Jau nebe pirmas kartas ateina iš Lietuvos gandai apie seimo rinkimus. Pereitą savaitę laikraščiuose vėl pamatėme žinią iš Lietuvos, kurioje sakoma, jog valstybės taryba baigia ruošti seimo rinkimų įstatymą ir kad Lietuvos seimo rinkimai bus paskelbti dar šį rudenį. Greičiausia, kad tai įvyks vienu laiku su Klaipėdos krašto seimelio rinkimais, — rugšėjo pabaigoje.

Taip, Lietuvos seimo rinkimų galima tikėtis. Įdomu tik, kas prie to pastūmėjo «neprašytus tautos vadus»? Argi švogerių diktatūra, per devynius metus plūdusi parlamentarizmas, kaip netikliausia valdymo forma, šiandien pakeitė savo nusistatymą? Keista visgi, kodėl Smetona sumanė šaukti seimą, duoti tautai išsirinkti parlamentą, kuris su tautos pritarimu valdytų šalį.

Smetonos ir jo švogerių nusistatymas šaukti seimą, nėra jų laivas noras. Jie su mielu noru kraštą valdytų dar kokius 9 metus, engtų Lietuvos liaudį, dvasiniai ir madžiaginiai ir vestų visą tautą į pažadėtą «didingą ateitį».

Tokiomis pasakomis Smetona maitino Lietuvą išties devynius metus. Bet ilgiau ant durtuvų sėdėti ir durnelį vaidinti yra pavojinga. Tai labai gerai suprato ir «tautos vadas». Jis pamatė, kad veddamas Lietuvą į «didingą ateitį», gali prazudyti ir labai mizernose ribose Lietuvos nepriklausomybę ir užtraukti ant jos svetimųjų jungą. Juk niekam nepaslapstis, kad vokiečiai su lenkais galanda dantis ir trokšta Lietuvos žemių. Tą mato ir Smetona, kad jam valdant, Lietuva atsidūrė kritiškiausioje padėtyje, liko be draugų. Net ir tariamieji Lietuvos draugai remia jos priešus. Lietuvos «didinga ateitis» liko tik kaip atsiminimas apie «durnelio pasaką». Pavojus darosi vis didesnis. O prie to privėdė Smetoni-

no era. Kai kas sako, kad «tautos vadas» yra «durniausias visoj Lietuvoj asilas...» Bet reikia pasakyti, kad jis yra ir gudrus; privėdęs kraštą prie politinės ir ekonominės katastrofos, nu tarė sušaukti seimą ir tuo būdu nusiplauti rankas už sužalotą Lietuvą.

Tai viena iš daugelio priežasčių, dėl kurių Smetonos taryba jau dirba seimo rinkimų įstatymą.

Yra ir daugiau priežasčių, kurios verčia Smetoną, noroms-nenoroms, skaitytis. Tai užsieny gyvenantieji lietuviai, kurie savo protesto balsais reikalauja paliuosuoti Lietuvą iš diktatūros varžtų.

Yra ir daugiau tam priežasčių. Tai didėjantis nepasitenkinimas masių pačios šalies viduje.

Taigi, visos tos, (ir daugiau), priežastys, kelia vis didesnius pavojus Smetonai sėdėti ant durtuvų ir «durnelio pasaką» sėkti. Toji pasaka jau visiems įgriso, durtuvai pradėjo braskėti ir siūbuoti į visas puses. Smetona jaučia, kad gali užėiti vie nokia bei kitokia audra ir nublokšti jį nuo taip šilto «tautos vado» sosto. O dar ko gero, krisdamas dar gali ir kaulū nesusrinkti. Tai geriau jau būti nukeltu, negu audros nublokštu. Ką Smetona ir ryžosi padaryti, kaip pranešama iš Lietuvos.

Dar dėl pačių rinkimų.

Kaip tie rinkimai bus vykdomi, iš anksto sunku pasakyti. Bet greičiausia kad taip, kaip hitleriškoji ir kitose diktatūros šalyse. Juk Hitleris irgi turi parlamentą. Tokį parlamentą greičiausia ir Smetona nori turėti, kad parodyti, jog jis vado ne su švogeriais, o su tautos «rinktais» atstovais.

Kaip ten bebūtų, bet jau tas faktas, ruošinamas seimo rinkimams, rodo smetoniškos eros supuvimą.

A. Vainibutas.

TERORAS NACIU VOKIETIJOJ

Plačiai zinomo Anglijos laikraščio „The Manchester Guardian“ specialis korespondentas paduoda pasibaigusių žinių apie nacių teroro siautiną Vokietijoje.

Svarbiausieji teroristai šiandien yra slaptoji valstybės policija žinoma sutrumpintu vardu kaip Gestapo. O teroro tikslas yra visiskai išnaikinti opoziciją vyriausybei, ypač politinę opoziciją.

Apie tokį terorą korespondentas pasakoja stai kokių dalykų:

Tam tikrame siaurinė Vokietijos miestely areštuotajam įvestam į kvotimo kambarį kertama per veidą taip skaudžiai, kad kraujas prasimusa per burną arba ausis. Kalėjimo kambaraitės ir koridoriai dažnai esti aplaistyti krauju. Jauną merginą būdėliai stumdė tokiam kambary nuo vienos sienos į kitą, kaip kokią bolę. Kada mergina neteko sąmonės, ją nunesė atgal į kalėjimo kambarį ir numetė ant grindžių dribsoti visai dienai be jokios daktariskos pagalbos.

Kitai kalinei, 18 metų mergaitai, spirta į pilvą taip skaudžiai, kad ji susyk neteko sąmonės. Kalėjimo kameroj ji atsipeikėjo, bet, nors ir sumintu didžiausio skausmo, buvo laikoma be medikalės pagalbos visą dieną ir naktį. Kitą dieną ją atklankė daktaras. Už tai kad ji papasakojo daktarui apie kankintojų brutalumą, ji vėl buvo sumušta, o prie to padėta devyniom savaitėm kalėti kameroje viena, tskirta nuo kitų kalinių.

Vadinama «specialė» kamaraite užlaikoma kuo purviniausia. Smarvė joje veik nepakenčiama. Langą kamaraitei pravedinti galima atidaryti tik per colį. Gulėjimui vieta — plikos lentos. Šilto maisto duodama kas trečia diena; kitas dienas — vanduo ir duona. Ypatinai nepakenčiamas nervingiems kaliniams yra nepalijaujamas vaitojimas tų, kurie buvo sumušti.

Kaikurie kaliniai yra visai jauni, tarp 16 ir 17 metų. Vienas kalinys 20 metų amžiaus, išlaikytas surakinatas rezežiais be paliovos dvi savaites. Jo nosis tapo sulaužyta, o rankos suraižytos pelių.

Pačiame Berlyne reikiiasi irgi panašūs įvykiai. Pavyzdžiui, vienas darbininkas čia buvo užklaustas ar jis yra komunistas. Darbininkas atsakė kad nešąs. Už tai jį sumušė taip bauriai, kad net viršiniai, kurie jį vėliau tardė, pasibiaurėjo.

Tulame vakarinės Vokietijos pramonės mieste užtikta du darbininkai, kurie skaitė slaptą, nelegaliai išleista ir platinama lapą. Jie asmeniškai nepriklause jokiai partijai. Areštuoti, juodu buvo tol kankinami, kol pasakė vardus žmonių dalinusių tos rūšies lapus. Po to prasidėjo visa eilė areštų ir jų pasekoj kankinimų. Vienas mušamas kalinys nesusi laikė ir kirto atgal kankintojams. Tada jį mušė tol, kol mirė nuo mušimo.

Nuožniausių mušimų reikiiasi ir kituose miestuose. Daugelis kalinių pasiilka visam amžiui sužaloti. Dres-

Romanovu dinastijos galas

Caro Nikolajaus II ir jo šeimos paskutinės dienos ir mirtis

Caras ir jo šeimyna išgabenami į Sibirą

1917 m. vasarą caras Nikolajus II ir jo šeimyna buvo laikomi kaip kaliniai naminėj sargyboj.

Rugpiučio 10 d. carą atklankė Rusijos laikinosios valdžios premjeras Aleksandras Kerenskis ir pranešė jam apie svarbų valdžios nutarimą. Būtent, kad nuspręsta jį, carą, ir jo šeimyną išgabenti į Sibirą. Valdžios sumetimas šiam tarimui buvo toks:

Ministerių kabinetas pasiryžęs imtis atšresnių kovos priemonių su vis labiau įsigalintais bolševikais ir augančia šaly botvarke. Šitoks valdžios zinksnis gali išaukti riaušių ir giukluotų susirėmimų. Ir jeigu suirutė pasidarytų rimta, tai natūralu, kad minios visų pirma reikalaus išduoti joms karališkąją šeimyną. Taigi, atsargumo dėliai, carui ir šeimynai geriau bus gyventi atokiau nuo grūmojančio pavojaus.

Du valdžios pasiuntiniai nuzirėjo vietą carui ir jo šeimynai apsigyventi Tobolske, dvylikos tūkstančių gyventojų miestely ant upės Ir-tiš kranto.

Caro kelionė į Sibirą prasidėjo rugpiučio 14 d. 6:10 val. ryto. Iš varo caro sūniui Aleksejui suėjo 13 metų — kaikurie žmonės mano «nelaiminga skaitlinė». Vežta į Sibirą pats caras, carienė, sūnus Aleksej ir keturios dukterys. Kartu su jais vyko 46 asmenys liuosnorių iš caro dvoro tarnų, urėdų ir draugų.

Caro partija, jos bagažas, sargai ir palydovai kareiviai užėmė du traukinius. Geleželių važiuota iki stoties Tiumen, o is čia plaukta laivu į tabolską.

Kelionė tęsėsi 5 dienas ir partija pasiekė Tobolską rugpiučio 19 d. Bet rugpiučio 18 d., jau nebetoli nuo (taša 6-tam pusl.)

dene tapo areštuotas tulas socialistas. Jį skaudžiai sumušė vienos polioijos viršila. Vėliau areštuotas socialistas vėl buvo atgabentas prie to paties mušeikos viršilos. Budamas geras bok siminkas, areštuotas socialistas šį antrą kartą smogė mušeikai ir šis sumuko. Ant areštuotojo puolė kiti du viršylos. Ir juos areštuotasis paguldė. Už tai žmogų mušė tol, kol užmušė.

Leipcige mušimas kalinių taip pagarsėjo, kad būrys pliečių bendrų pareiškė protestą vyriausybei. Padaryta tyrinėjimas, bet tyrinėjimo pasėkos nėra žinomos iki šiol.

Apsėjimas su kaliniais koncentracijos stovyklose yra taipgi baisiai žiaurus. Sachsenburgo stovykloje, pavyzdžiui, kaliniai nuolat mušami šautuvų kulbėm. Juodmarškiniai sargai vi šai ir ciniškai kalba apie tai ir neretai su pasigerėjimu pažymi «faktą», kad tas ar kitas asmuo visas drebėjo, kai tapo pastatytas prie sienos.

Korespondentas aprašinėjęs šiuos įvykius iš Vokietijos gyvenimo, sako zinąs vardus budelių ir jų aukų. Bet jų nepaduodąs, kad nenukentėtų patekusių į budelių rankas kankinių giminių ir kiti artimesni žmonės už ikėlimą viešumon šitokių nuozmumų.

Dr. R. Oliva

ADVOKATAS

Daro šamadat ir Naturalizacijos prieras

Rua do Carmo, 18 - 1 aukštas, tel. 2-4752

Rezoliucija Smetonai

Juo smetoninis fašizmas Lietuvoje gylėja, tuo reakcija darosi aštresnė. Ne tik Smetonos gerai organizuota šnipų armija persekioja, terorizuoja Lietuvos liaudį už kiekvieną laisvės žingsnį bei mintį, bet nemažai smetoninei žvalgybai gelbsti ir juodosios parazitų šmėklos -- dvasiški. Tos dvi reakcijos dvy-nės -- klerrkalai su fašistais baigia užsmagti Lietuvos liaudį, kuri šimtmečius, ištroškusi laisvės kovojė už ją.

Šitokia padėtis ilgiau trukti negali. Jei Lietuvoje gyvenantieji negali paselusiai reakcijai pasipriešinti, nenorėdami patekti į inkvizitoriškus žvalgybos nagus, tai užsienio lietuviai pradeda kelti balsą prieš žveriška klerikal-fašistų terorą Lietuvoje.

Neseniai «L. Aidas Br.» rašė, kad Kupiškėje, mirus Simanavičiaus nekrikštaitam vaikui, jo tėvas ėmė ir jį palaidojo savo motinos kape. Kupiškio klebonas apskundė Simanavičiaus valdžios organams, kuriam tapo užvesta byla ir gresia 6 mt. kalėjimas.

Tokiu nežmonišku Lietuvos kunigų ir valdžios elgesiu su žmonėmis pasipykto amerikiečiai lietuviai ir organizuotai nutarė pasiųsti Smetonai rezoliuciją ir reikalauti iš valdžios: 1. Atskirti bažnyčią nuo valstybės. 2. Neturi kunigai kisti į mokyklas ir mokyklose neturi būti mokinama religija, o tik visuomenis ir profesijų bei gamtos mokslų. 3. Iš valdžios išdo neturi būti mokamos kunigams algos ir valdžia neturi skirti pinigų dėl bažnyčių bei kitokių religinių įstaigų budavojimo.

4. Reikalaujame šaly įvesti civilinę metrikaciją. 5. Valdžia turi leisti įsteigti laisvas kapines, kad žmonės galėtų laidotis, kaip jiems geriausia patinka. 6. Reikalaujame privalomo vaikų mokymo nuo 7 iki 16 metų amžiaus, ir beturėčiams vaikams, einantiems mokslą, duoti paramą. 7. Paliuosuoti politinius kalinius, duoti spaudos, susirinkimų ir organizavimosi laisvę. 8. Duoti žmonėms laisvę iš savo tarpo nominuoti kandidatus į valdvietes ir juos visuotinu ir slaptu balsavimu rinkti.

Daugiau tokių rezoliucijų, griežtesnių, turi susilaukti Smetona ne

tik iš amerikiečių lietuvių, bet iš viso pasaulio kampų, kur tik randasi lietuvių, ir pasakyti Lietuvos okupantams: Gana terorizuoti Lietuvos liaudį! Gana pūdyti kalėjimuose politinius kalinius! Šalin «tautos vadų» diktatūra ir juodojo internacionalo agentų sauvaltavimas! Laisvės Lietuvos žmonėms!

KAIP VALDOSI KLAIPĖDOS KRASTAS

Visam pasauli pagarsėjęs riasomis Klaipėdos kraštas užima vos 2,600 kvadratinį kilometrų plotą. Jame gyvena apie 150,000 gyventojų. Iš jų apie 30,000 vokiečių, seniau atgabendų iš Vokietijos gilumos, o kiti yra suvokietinti lietuviai, arba lietuviai, kuriuos ir per ilgus amžius germanizacijos banga dar nėra palietusi. Klaipėdos kraštas vokiečiams atiteko tuo laiku, kaip Rytų Prūsai. Tai buvo maždaug prieš 700 metų. Per tokį ilgą laiką vokiečiai kamavo Klaipėdos krašto lietuvius, didelę jų dalį ištrėmė į Vokietijos gilumą, o į jų vietas atgrūdo vokiečius, kurių ainiai šiandien kelia politinę nesantaiką tarp Lietuvos ir Vokietijos.

Tačiau po ilgų amžių vergijos, po didelių iškentėjimų, 1923 metais Klaipėdos kraštas prisiglaudė prie Lietuvos. Kadangi jis anksčiau buvo Vokietijos valdžioje, tai tarpininkaujant Anglijai, Prancūzijai, Italijai ir Japonijai, jam buvo duota autonomija. Dabar Klaipėdos kraštas valdosi demokratiškai. Jo visą valdymą prižiūri Lietuvos vyriausybės paskirtas gubernatorius (dabar inž. V. Kurkauskas), visų gyventojų išrinktas seimelis ir vykdomoji valdžia, vadinama direktorija. Gubernatorius ėia atstoja lyg prezidentą, seimelis -- parlamentą, o direktorija -- ministerių kabinėtą. Visos krašto įstaigos ir visi gyventojų vietos reikalai yra krašto autonominės valdžios žinioje. Tik Klaipėdos uostas, geležinkeliai, muitinės ir paštas yra visos Lietuvos vyriausybės valdžioje. Tačiau ir pats autonominis kraštas, be centro val-

Lenkijos inteligentų tragedija

Krokvyos laikraštis «Ilustrovany Kurjer Codzenny» išspausdino Povilo Kševskio laisną, kuriame ryškiais spalvomis piešiama tragiška būsitis Lenkijos inteligentų, kurie yra kilę iš valstiečių šeimų.

Kševskis rašo: „Miestuose jūsų nekenčia, o iš kaimų jums veja. Jūs neturite žemėje vietos. Jūs vaikataujate. Kaip mi-

rusitųjų šmėklos, jūs lenkiatės prieš kiekvieną miestų gatvėse alkani, nuplyšę... Jūs vaikiojatės iš vienos įstaigos į kitą, iš vienos kontoros į kitą tikėdami gauti bile kokią darbą. Bet vietoje darbo, jums siūloma išmaldai kaip elgėtai. Jūs vaiksčiojate parkuose ir miestų soduose be jokio tikslo, jūs saugojatės policijos, kad nepakliūti už groty kai vaikatai. Jūs vartote savo diplomus. Žiūrėte į didelėmis raidėmis išrašytus diplomuose jūsų titulus -- daktaras, magistras; stebite į savo gerus pažymius ir profesorių, rektorių, dekanų parašus diplomuose, norėdami įsitikinti tame, ar tikrai yra tie dokumentai, ar turi jie kokią nors vertę visuomenei..

„Mokindamiesi jūs svajojote apie gerą atlyginimą po to, kaip užbeigsite savo mokslus, bet vietoj to, susitikote su laisvąja gyvenimo katastrofa... Jūs pasilikote diplomuoti «chamai» valstiečių kilmės..

„Laikas bėga, o valstiečių vaikakai tiek trūso padėje, badauja, pergyvena tragiškas dienas ir be darbo, ir be pastogės virš savo galvų, ir be duonos. Aš aplankiau Varšuvoje beveik visas valdiškas žemės ūkio ir kooperatyvines įstaigas, tikėdamas jose rasti bent vieną procentą dirbančių valstiečių vaikų. Aš labai apsirinkau. Aš neradau nė vieno procento.“

Povilas Kševskis savam straipsny rašo apie valstiečių luomo inteligentų jaunomenės grįžimą kaiman, bet ir ėia autorius pripažįsta, kad:

„Kaimas pergyvena kraštutiniausią skurdą, ir geriau apie jį nerašyti. Jeigu valstiečių vaikai, pabaigę miestuose mokslus, grįžtų į kaimus, tai tik tam, kad ten drauge su visais valstiečiais, nešti tą baisų skurdą. Daleiskimo, kad tie diplomuoti «valkatos» sugrįžtų kaiman. Bet ir jų ten niekas nelaukia. Jų šeimos nepriims jų. Šių jaunuolių tėvai padėjo daug išlaidų duodami savo vaikams mokslą ne tam, kad jie vėl grįžtų pas juos ir dar labiau didintų jų vargą..“

Tai taip gyvena Lenkijos valstiečių diplomuoti vaikai, kurie eidami mokslus gyveno pusbadžiai, tikėdamiesi, užbaigus mokslą, pagerinti ne tik savo, bet ir tėvų buitį. O išėję iš mokyklų su diplomais ir titulaus, atsidūrė šurpioje katastrofoje.

Skaitydamas Aida.

Žinosi Viską.

PETRAS CVIRKA.

Prisvilptas Velnias

(Iš «Saulėlydis Nykos Valsčiuje»)

(Tąsa)

Vaikas prašnibzdėjo lovoje. Marijona paėmė, prispaudė jį prie savo nuogo kūno ir palindo po patalais.

— Mama, kodėl tu be marškinių? — jis jau gerai kalbėjo.

— Kad blusos kanda su marškinių.

Vincelis užsigėidė, kad ir jį nuvilktų ir vis rėkė:

— Kanda, kanda, kanda.

— Kur?

— Čia.

Ji nuvilko vaikui marškinius. Vaikas įsikibo į jos plaukus, prispaudė prie krūtinės ir pradėjo motinai šnibzdėti į ausį vaikiškus niekus.

Jį mąstė ką kitą. Apžiojusi kandidžio minkštą Vincelio ranką. Motiniškai. Jai buvo taip gera kandžioti vaiko ranką!

Petras knarkė kitam gele. Marijona ilgai tą naktį neužmigo. Vartėsi, klostėsi, blaškėsi lovoje.

Vaikas — abiejų jų džiaugsmas. Todėl ir išpaikintas, gudrybių išmokytas, išdykęs.

Pro kameros langą tėvo kelnėm užkištą ir balanom užkryžiuotą matėsi visas kaimas. Ir visų grinčių langai žiūrėjo viens į kitą.

Gale kaimo svirtis.

Kieme ant virvės padžiauti marškinių. Į marškinių drobę musėsi saulėlydis ir rasė įvairiausias raudonas neramones.

Lysvės suartos. Servos lysvės tiesiai suguldytos.

Užmirštos akėčiose švilpė vėjas. Vėjas dvokė lapų dvėseliena ir žviogė kiau e, skerdžiama aštriausiu visame kaimo peiliu.

Vincelis vis motiną klausia:

— Kodėl vėjas kvykia? Mama, o kodėl raudonas Pinkaus langas?

Motina sėdėjo staklėsė ir ten kaip kregždė šaudė juodą šaudyklę.

— Neknaibyk lango! Paskutinį išmuši.

— Bene aš knaibau.

— O ką darai, paršiuk?! Paduotum man verčiau šėivą.

— Pasek mama pasaką, tai paduosiu.

— Matai kad neturiu laiko.

Langas cinktelėjo. Vincelis išraudęs atšoko.

— Tai nenorama. Ar tu neat-sitrauksi! Sakau paduok šėivą.

Vincelis vilkosi tingiai per aslą. Paėmė šėivą, bet laikė rankoje ir nedavė motinai.

— Mama, ar paseksi?

— Duokš greičiau. Nytį nutraukiau per tą šėlmį.

Vaikui uždaužė per nagus, iš kurių iškrito šėiva.

Jis pilnom akim ašarų sugrįžo prie lango ir užsirangė ant suolo. Su koja pasuko ratelį, supainiojo siūlus — ir nuo ėia motina nuginė.

Buvo paėmęs tėvo gražtą ir be-grežžias siūlą; — atėmė, bet nemušė.

Pagaliau jis pradėjo iš visų jėgų švilpinti moline pyppe.

— Nustok, dar velnią prišauksi!

— kalbėjo motina.

— Aš jo nebijau.

— Švilpk, tik švilpk, pamatysi, kaip pabaidys. Nusinėš įsikisęs į maišą.

Piemuo atbėgęs pasišildyti iš užkrosnies vincelį mokė:

— Sakyk, tegul nešasi, kad jis nori.

— Tegul nešasi, kad jis nori, — pasakė Vincelis.

Ir vėl švilpė.

— Nustok, sakau! Antai ateina tėvas, bus tau...

Piemuo mokė:

— Sakyk, kas man tėvas.

— Kas man tas tėvas! — garsiai atrėžė vaikas.

Marijona išsoko iš staklių ir nusitvėrė piemenį.

— Bėgėdi! ar neisi lauk vaiką paikinęs. Ar ėia tavo vieta! — ir jgnybė jam į ausį.

Piemuo išdulkėjo. O paskum jį ir Vincelis.

Paskum abu prispaudė prie žiogrolių švilpė iš visų jėgų. Švilpė

net leipdami.

— Tėvai, duok abiem į kailį! Neturiu kur dėtis. Kuodelį ištaršė, siūlus sunarpliojo. O tas senis mažajį moko vis.

Serva suskambino diržo segtimi ir vaikai pasislėpė už kerties.

— Aš jums parodysiu, švilpukai!

Kamaroje jis sapnavo velnią. Su ragais, su ilga uodega, su triraže šake. Kaip paklinėje knygoje. Kiek kartų motinos rankomis iškojo, kiek kartų šaukė, tiek kartų lovą tuščių rado.

Motina sėdėjo prie kameros langų rymojo.

--- Mama!

--- Miegok, juk as ėia.

--- Mama, aš bijau velnio.

Marijona atsigulė prie jo, bet kai jis sumerkė akis, ji vėl atėjo pas langą niūniuoti dainą apie putinų šakelę.

Vėliau lyg pakilo vėjas, lyg sušlamėjo ir: barr-barr --- į langą.

Marijona pašoko ir uždengė paklode langą.

— Kas ėia? — tyliai paklausė.

Ir tilo nutilo bezdai ore. Vincelis vėl paklė galvą.

--- Tylėk, neverk!

Vaikas pradėjo beveik garsiai bliauti.

--- Aš bijau... mamyte, bijau (bus daugiau)

Lietuvos Naujienos

Kaune padaugejo bedarbių

I pavasarį sumažėjęs bedarbių skaičius paskutiniu metu vėl padidėjo. Kitais metais šiuo metu bedarbių buvo labai maža, tuo tarpu šįmet 16 gegužės dvišiais Darbo biržoje buvo užregistruota 495 vyrai ir 291 moteris. Viešieji darbai jau baigėsi, statyba labai iš lėto prasideda ir šaltas oras trukdo kurortų veikimą, kuris pareikalautavo nemažą darbininkų, ypač moterų. Be to, viltys lengvai užsidirbti Latvijoje šiandien ne taip lengvai realizuojamos, kas daugelį atitraukė nuo pastovesnių darbų ir žymiai padidino bedarbių eilę.

Rokiškyje įsikūrė liaudies muziejus

Gimnazijos mokytojo Bliūdžiaus pastangomis liaudies muziejus ekspozicijai pradėjo augti. Gegužės 15 d. «Lietuvos Žinių» korespondentas P. Briukelis muziejui padovanojo daug senų žurnalų ir laikraščių, knygų ir dokumentų iš bolševikų antplūdžių laikų.

Kauno elgėtos gadina ponams įspudį

Dauguma vargšų Kaune elgėtauja ir maitinasi iš gatvės išmaldų. Ponams tas gadina įspudį, todėl norima elgėtavimą gatvėse azdrausti. Sakoma, kad elgėtauti nesą reikalo, nes Kaune yra vadinamas «socialės apsaugos skyrius», kuris beturčius registruoja ir duoda tam tikrus pažymėjimus, kategorijomis vadinamus. Turintieji kategorijas gauna pašalpas, aprūpinami butais ir kitaip šelpiami.

Kruvinos peštynės Obeluose tęsėsi dvi dienas

Retos smarkumu muštynės įvyko per rusų sentyklių Velykų šventes, Obelių valsė, Špulių kaime užtęsė ištisas dvi dienas. Kaip dabar jau teismo organų nustatyta, toms muštynėms vadovavo šioje apylinkėje žinomi mušeikos broliai Seršniovai. Per muštynes buvo piliiais sužaloti

du rusai, kurių vienas, dėl didelio sužalojimo teko skubiai ten pat per sieną gabenti Latvijon į Subatą medicinos pagelbą suteikti. apie muštynes pranešimą gavusi policija skubiai atvyko, tačiau kaltininkų vietoj neberado. Buvo gauta žinių, kad vienas iš daugiausia muštynėse pasižymėjusių — Jon. Seršniovas yra nuvykęs į Kriaunėnų kaimą pas savo mylimąją.

Ten policija nuvykusi mušeiką rado, tačiau pastebėjęs policiją Seršniovas užgesino kambarį šviesa. Policija elektros lemputę apvitiusi kambarį, pamatė su revolveriu rankoj Seršniovą, kuris nepasidavė policijai, ir bijodama stipraus, revolveriu ginkluoto mušeikos pasipriešinimo, paleido į jį šūvius ir vietoj nukovė.

Be nukaūtojo, dėl šių muštynių dar tardoma visa eilė žmonių ir apie 10 muštynėse dalyvavusių bei prie jų prisidėjusių suimta.

Kaliniams paduoda iškarpytus laikraščius

Rokiškini sugrįžo iš Šiaulių kalėjimo politinis kalinys R., kuris pasakojo, kad politiniai kaliniai Šiaulių kalėjime «Lietuvos Žinias» gauna iškarpytas, dėl ko nebegalima daug ko perskaityti.

Emigracija iš Lietuvos

Nuo sausio iki gegužės 1 dienos iš Lietuvos emigravo 719 žmonių. Daugiausia emigruoja į Palestiną žydai.

Dr. R. Oliva

ADVOKATAS

Veda Civilines, Komerčines ir kriminalines bylas.

Rua do Carmo, 18 - 1 aukštas
telefonas: 2-4752.

Trylikos metų vaikas jau vagia ir geria degtinę

Utanoje policija uždarė mažamečių nusikaltėlių įstaigon 13 metų amžiaus Bernotuką, kuris papildė keliolika vagysčių ir išgėrė keletą pusbonkių degtinės.

Kaune 130.000 gyventojų

Lietuvos laikraščiai spėja, kad Kaune dabartiniu metu bus 130,000 gyventojų.

Per Šiauliu ežerą pils pylimą

Ryšium su kanalizacijos darbais manoma perskirti pylimu Šiaulių ežerą į dvi dalis, kurių vieną galima būtų laikyti neužterštą, kad gyventojai galėtų naudotis ja švarinimo reikalams. Be to pylimu būtų geras susisiekimas su kita ežero puse.

Žiaurus gaisras Saločiu valsčiuje

Biržų apskrity, Saločių valsčiuje, Kamenų kaimo pil. Kazio Varno bute, jiems nesant namuose, kilo gaisras. Tai pastebėję kaimynai subėgo gelbėti likusią namuose Varno šeimą (vaikučius) ir gesinti gaisrą. Ona kudlaitė, apie 83 metų amžiaus, į degantį namą įbėgusi ėmė laukan nešti vaikučius, kurių būta 4. Du vyresnius ir vieną pusantrų metų pasisėkė išnešti. Bet 3 metų mergaitė jokių būdu nėjo iš degančios gryčios. Kudlaitė, gelbėdama jos gyvybę, ryžosi mergaitę išnešti. Bet nesusėjo. Nes atbėgus prie durų slenkstėio, ant galvos užkrito degančio stogo gabalas ir abidvi žuvo ugnyje.

Vietoj observatorijos — saleziečių vienuolynas

Krikščionių demokratų valdymo

laikais nupirko amerikietis kunigas Petraitis Raudonės valsčiuje, Pylies (buv. Zamkaus) dvaro centrą, susidedantį iš 40 ha žemės su ten esama istorine apgriuvusia kryžokų statyta pilim. Tuo metu kun. Petraitis gyvena Amerikoje ir įtikino, kad turja teleskopą ir kad nupirkęs pilį minėtam dvare įrengs Lietuvai observatoriją. Amerikoje išleistoje brošiūroje apie minėtą pilį kunigas žada palikti lietuvių tautai atmintį observatoriją. Tai buvo motyvas, kad pylį jam atiduotū nemokamai ar nupigintai.

Kuomet 1929 metais kun. Petraitis grįžo iš Amerikos ir apsigyveno nupirktaame pylies dvaro centre, jokių pažadų neištesėjo, tik tai iki mirties nuolat bylinejosi su buvusio ūkvedžio savo brolio sunum Zanu Petraitiu. Prieš mirdamas, 1932 m. kun. Petraitis istorinę pilį su visu dvaro centru aprašė vienuoliams saleziečiams, kurie praėjusią vasarą atsikraustė iš Italijos ir apsigyveno vilionies kun. Petraitio paliktame Raudonės valsčiuje, Pylies dvaro centre.

Taip vietoj observatorijos įsteigė Lietuvoj dar vienas vienuolių ordenas.

Pranesimas

«Lietuvių Aido Brazilijoj» Administracija praneša pusmetiniam laikraščio prenumeratam, kad jau pirmas pusmetis užsibaigė ir reikia atnaujinti laikraštį antram pusmečiui. Neužsimokėjusiems už antrą pusmetį, laikraštis nebus siunčiamas. Pusmečiui kaina 7\$

SIUVYKLA
LIETUVA

Kazio Žebrausko
Rua Duque de Caxias, 63

Siūvame vyriškus rūbus pagal pakutinių madų (figuring). Darbas garantuotas ir Tautiečiams darome nuolaitas. Medžiagų pasirinkimas taipgi yra vietinių ir užsieninių.

Adresas: rua Duque de Caxias, 63
SÃO PAULO

Alfataria Vilnius

[FILIAL]

Tautiečiai, ar Jūs mylite vilkėti gražius rūbus. Rūbai gražūs tik tada, kuomet jie gerai pasidėti. Atsilankę siuvyklon Vilnius [filial] tikrai liksite patenkinti. Darbas švarus ir garantuotas. Pigiau negu kitur. Tautiečiams daromos nuolaidos. Didelis medžiagų pasirinkimas vietinių ir užsieninių. Alfataria Vilnius [filial] randasi labai patogioje vietoj kiekvieno rajono tautiečiams. Tik dvi minutės nuo didžiojo pašto. AvS. João, P-ca Julio Mesquita, 60.

Pelnyti Daugiau?

Jeigu Jūsų uždarbis nėra tinkamas dēlei taupymo? Jeigu nesate patenkinti uždarbiu, ką iki šiolei pajėgiate? Tai vyras ar moteris, neatsižvelgiant į Jūsų užsiėmimą (amata), turite galimybės pelnyti daugiau. Pasiaukojant porą valandų į dieną — tik per liuosą laiką, neapleisdami savo nuolatinio darbo, galite užpelnyti į savaitę:

50\$000 -- 100\$000

Ta proga neilgam laikui; taigi nepraleiskite! šiandien pat parašykite, prisiųsdami tikrą antrašą ir pašto ženkluką į Expeditorą «Nelly» rua Carnot, 51. (Canindé) São Paulo — Brazil, iš kur gausite į provinciją smūlkias informacijas.

SIUVYKLA ESTAN

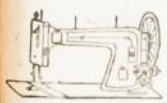

Lietuviai — vyrai, ponos, panelės norėdami palaikyti savo elegantiškumą ir sutaupti savo sunkiai uždirbtus pinigus, kreipkitės į Stasio Slikto siuvyklą. Tai vienintelė, kuri dirba už prieinamas kainas ir atako už darbą. Ten pat yra specialus skyrius moteriškiems rūbams, ypač paltams ir kostiumams. Rua da Conceição, 79-a. S. Paulo. Prieš Luz stoj

Dėmesio

Paų metų ir kitų dokumentų vertimai iš lietuvių ir kitų kalbų. Portugalų kalba — Paruošiamieji vėbės dokumentus, Carteiras de identidade, Chamadas. — Rašome laiškus kontraktus, prašymus, pakeičiam, u, kopijas, ir kt. Reikalui esant, reikiptės Rua da Mooca, 424 S. PAULO

Siuvamos Masinos

Padėvėtos siuvamos masinos, baveik naujos, digiausiomis kainomis, tik

CASA ADÃO

R. Conselheiro Ramalho, 274 L'ampas Av. Brigadeir Luiz Antonio Telefonas: 7-6191. Persiuntimas interioiran musų askaiton Bondes: 3, 5, 30, 47.

DANTU GYDYTOJAS JOSÉ LEVKOVICH

R. Silva Pinto, 264 (ant. 46) B. Ret. Atsižvelgdamas į sunkų laiką, atarė sumažinti kainas už dantų gydymą ant pusės kainos, kaip antai: ištraukti dantį be skausmo 5\$000; plomba cidabro purceleno 8\$000; gryno aukso danties vainikėlis 4\$000. Kalbama lietuviškai, rusiškai ir lenkiškai.

DR. H. S. MINDLIN

RUSU MEDIKAS

Vidujinių, moterų ir venerinių ligų gydytojas.

Priėmimo val. nuo 2 iki 6 val. Telefonas 4-5515

R. Barão de Itapetininga, 10 9 aukštas. — Salės 920-918 Buto telefonas: 4-0854

FOTOGRAFAS IS KAUNO GILUC

savo meniškų darbų darydamas moderniškas visokių rūšių fotografijas iš geriausios užsienio medžiagos papigintą kainą. Be to, europiečiams daroma nuodaidis.

Adresas: Rua José Paulino, 118a Bom Retiro.

Prof. Dr. Mario Gnecco

Ir gydytojo padėjėjas I. Garlo

Akušerija, moterų ir vyrų ligos, sifilis, sankeris, triperis pagydoma laike 3 — 5 savaitė. Odos, vidujinės ir mažu kraujystės ligos. Vederiką pagydo be operacijos. Ištyrimas nugarkaulio smegenų pūmo, imatų ir skreplių Kalba lietuviškai ir kitomis kalbomis.

Priėmimo valandos nuo 2 iki 7 val. v. Sekmadieniais nuo 10 iki 11 val. Rua Barão Paranapecaba 5, 1 aukštas salė 5 (prie Largo da Sé)

DAKTARAS A. JAZARA SNEGE

(Maskvos gydytojas 1914 m.)

Vidujinių, venerinių ir moteriškų ligų specialistas, chirurgas.

Ligonius priima nuo 9 iki 12 ir nuo 3 iki 7 val. vak. Ladeira Porto Geral, 12, salės, 4 ir 5, (kampas rua Boa Vista ir 25 de Março). Gyvenamoji vieta ten pat 5 aukšte. Telefonas 2-5068

Rukantieji!

PRIVALOT žinot, kad malonu ir pigu rūkyti nekenksmingose nikotinėse gilzėse, kurių mundštukuose yra vata ir sunaikina nikotiną. Labai pigiai kaštuoja: 100 ŠTUKU 600 REISU, 1000 ŠT. — 4\$500, taip mašinėlė dirbti papirosams kaštuoja 1\$000. Persiuntimas interioiran 1000 št. gilzų — 6\$000

RUA S. CAETANO, 208 — S. PAULO

Casa Genny

Papirosinė popiera «Paris» 100 knygučių ir vienas kartonas 12\$000.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS

MIGUEL OCOUGNE

Rua 15 de Novembro, 32 sobroloja Tel. 2-6393 S. PAULO

Daro vertimus iš visų kalbų ir paruošia visokius dokumentus, kaip antai: chamadas, naturalizacijos, carteira de identidade ir kitus dokumentus.

KALBAMA LIETUVIŠKAI.

Vokiečių fotografijų istaiga „BERNARDO“

Isteigta 1890 metais Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidinaime, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

Arthur Schmidt

Rua São Caetano, 111 (senas nr. 103) S. PAULO Telephone 4-5576

Vaistinė PASSERINI

Provizoriaus CARLOS PASSERINI

Leidžiame adatas. Kainos pigios. Patarnaujame ir naktį.

Rua Dr. Silva Pinto, 267 (Bom Retiro). Telephone 5-3584, S. PAULO

Dantų gydytoja

Dr. B. Levin

Diplomuota Saratovo universiteto ir buv. prof. Tšinskago asistentė Lvove. Gydo, traukia ir deda dantis. Kainos pigios. Ligonius priima kasdien nuo 9 iki 12 val. ir nuo 2 iki 10 val. vak.

Kalba rusų, lenkų, vokiečių ir kt. kalbomis. Adresas Rua José Paulino, 109. Tel. 5-6307 (virš lietuviškos vaistinės José Paulino).

Dr. S. Meitin

Diplomuotas Vokietijos, Rygos ir Rio de Janeiro universitetų.

Vidujinių ir nervų, reumatizmo ir nuomaro ligų specialistas. Gonoreja — Sifilis. Gydymas kalnų saule.

Ligonius priima kasdieną nuo 2 iki 6 val. vak. Susikalbama lietuviškai.

Rua Barão de Itapetininga 37-A. 1-as aukštas Tel. 4-1705.

LABORATORIJĄ MEDICINIŠKAS ISTYRIMAS

(Nugarkaulio smegenų kraujas šlapimo ir išmatų) Tikras ir geras.

Dr. M. KANDIA IR A. KOGANO

Rua Barão de Itapetininga, 52, 3 aukštas. Priėmimo valandos nuo 9-11 ir nuo 3-6. Sekmadienį nuo 10-12 val. Tel. 4-0218. Kalbama rusiškai, lenkiškai ir vokiškai.

LIETUVISKA VAISTINE

„José Paulino“

RUA JOSÉ PAULINO, 109 Teleph. 5-6307 (BOM RETIRO)

Visokių vaistų, parfumerijos daiktų, perryšimo medžiaga pigiausiomis kainomis.

Su pagarba Provizorius A. RUMMEL Medicinos pagelba kasdien už dyka nuo 5 iki 9 v. v.

Dr. B. K. Čipiakoff

(Maskvos universiteto)

su didele praktika Europoj ir Brazilijoj.

Vene inų, vidujinių ir psichinių ligų specialistas LABORATORIA: nugarkaulio smegenų, šlapimo ir išmatų istyrimas. Ligonius priima nuo 3 iki 9 val. vak. Sekmadieniais nuo 10 iki 12 val.

Konsultorija ir gyvenamoji vieta Rua Ypiranga, 15, app. 4 - Telef. 4-0316 - S. PAULO

Charutaria Central da Mooca

Isteigta 1915 metais

Eduardo Rodrigues

Visokiausios rūšies cigarai, charutai, papirosams dirbti ir kiti reikalingi rūkantieji dalykai. Taip pat geriausios rūšies tabakas palaidas, pokellais ir „corda“.

Pasirinkimas didžiausias pagal vartotojo pageidavimą. S. Paulo, Rua da Mooca, 420. Tel. 9-1264.

LIETUVISKA SPAUSTUVĖ

rua da Mooca, 424

Atlieka visokius spaudos darbus įvairiomis kalbomis. Darbas atliekamas švariai, greitai ir pigiai. Reikalui esant, visuomet kreipkitės tik į Lietuvišką Spaustuvę

R. da Moo'ca, 424

KIEKVIENO LIETUVIO NAMUOSE

turi rasti

„Liet. Aidas Br.“

Jo kaina:

metams . . . . . 12\$

pušei metu . . . . . 7\$

(„Liet. Aidas Br.“

Adresas (R. da Mooca 424

(S. PAULO

Daktaras A. M. Kandia

Venerinių, vidujinių ir vaikų ligų. Priima: nuo 9-11 v. ir nuo 3-9 v. Analizė ligoniams nemokama.

Rua Barão de Itapetininga, 52, 3 aukštas. Tel. 4-0218.

Kalbama rusiškai, lenkiškai ir vokiškai

Dr. ADOLPHO TAUBKIN ADVOKATAS

(Diplomuotas S. Paulo Fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai (Ipotikos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t.t.), skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita, 2, 2-as aukštas Telef. 2-1629 Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 1 iki 5 val. vak.

KALBA LIETUVIŠKAI

VIETOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

Ar verta su jais ginčytis

Paskutiniu laiku „Aidas“ pradėjo ginčytis (?-Red.) ir duoti pastabas, taip vadinamiems mūsų „komunisteliams“. Mano manymu, kad su tais dvasios ubagais ir provokatoriais nevertėtų prasidėti ir atsakinėti į jų provokacijas. Jiems tos idėjos, kuriomis save puošia, nė per juodimą nago nerūpi. Jie savo raudonumą, su mielu noru, gali parduoti tam, kas tik jiems pasiūlytų gera užmokėsi. Ir su buvusiu konsulu Mačiuliu, ir su kun. Sugintu ir su kitokiais kolonijos parazitais jiems lengviau bendrauti negu su pažangiaja kolonija. Sa o bičiulytę su kolonijos priešais jau jie įrodė gindami Mačiulį ir drauge puldami „Aidą“. Kas žino, gal rytoj jie tokį frontą sudarys ir su kun. Sugintu, kad tik pakentti „Aidui“. Juk jie nebe sykį parodė didelį palankumą kun. Sugintui ir bažnyčiai. Štai, prisiminkime bažnyčios pamatų šventinimą. Pirmieji nuėjo mūsų komunisteliai vainikuoti ti tos dienos iškilmėms „dievo garbei“. Už tokį komunistelių pasidarbavimą, mačiulišką „Lietuvis“ išreikšė didelį džiaugsmą ir jiems padėką.

Dabar „draugai“ pasigavę kun. Giedrą, sudarė sau naujos medžiagos „revoliuciniai“ propagandai prieš „Aidą“ ir jo leidėjus. Mat „Giedra“ buvo atspausdinta Uekaus ir Ko. spaustuvoje.

Kaip teko girdėti, kad lietuviška spaustuvė vienintelė S. Paulyje (ir Brazilijoje - Red.) ir ji įsteigta tam, kad dirbtų, o ne be darbo stovėtų. Dėl to ir komunistai neprivalėtų taip šaukti — gevalt. Be to, juk ir patys komunistai lenda į fabrikus ir prašo fabrikantų darbo, dirba jiems už ubagišką atlyginimą ir tuo pačiu didina fabrikantui kapitalą. Spręsdžiant pagal komunistų nuomonę, tai būtų didelis gevalt.

Beje, būčiau pamiršęs dar vieną dalyką. Pažįstu vieną baisiai raudoną tavoršėių. Jis yra kriaučius. Ir štai, jis siūva kunigams kelnes ir „andarokus“, visai nesiklausdamas savų tavoršėių -- kokį darbą imti, kokį ne.

Mūsų raudonukai kiekvieną valina provokatorium, bet jų pačių tarpe didžiausias provokatorių lizdas. Štai neseniai įvyko Brazilijos Lietuvių darbininkų konferencija. Jie ir čia nepamiršo „pagarbinti“ Dutkaus. Atrodo, lyg Dutkus būtų kaltas, kad pas juos tiek daug provokatorių. Tik paskaitykime visus Marcinkovičius, Keterius, Januškius, Gerulaičius, Kuznickius. Tai tie visi buvę vadai. O kur eiliniai?

Naujiena

S. Paulo mieste veikia gerai įrengta Pirtis, lygiai kaip ir mūsų šalyje: su garu, vantomis ir voniomis. Vonios atidarytos kiekvieną dieną nuo 7 val. ryto ligi 10 val. nakt. Gero pirtis moterims kiekvieną ketvirtadienį nuo 11 val. ryto ligi 10 val. nakt.; vyrams — kiekvieną penktadienį ir šeštadienį nuo 11 val. ryto ligi 10 val. nakties ir sekmadieniais nuo ryto 8 iki 5 v. vak.

Kaina: Vonios (1 val.) 2\$500
Kaina: Garas laikas neribotas 2\$500

Rua Tenente Penna, 29. B Retiro
Bondės ir autobusai:

Casa Verde ir Rua Italianos

Reikalingi Siuvėjai

Siuvyklon «Lithuanica» reikalingi siuvėjai. Geras uždarbis. Kreiptis: rue Duque de Caxias, 63

O kad mūsų raudonukai yra tikri provokatoriai, tai ir šis faktas dar liudija. Prieš kiek laiko jie plūdo bauriausias žodžiais Luiz Carlos Prestes, vadindami jį kontrarevoliucionieriu, buržuazijos agentu, pardaviku ir t.t. Bet kuomet Brazilijoje ėmė organizuotis Aliança Nacional Libertadora ir garbės pirmininku išrinko komunistų anksčiau plūstą Luiz Carlos Prestą, tai ir mūsų raudonukai pradėjo garbinti ANL, nors ji ne komunistinė, ir tuo pačiu padanges kelti Prestą.

Tai kokie mūsų raudonukai, kurie savo „revoliuciniam“ veikimui naudojami visokioms provokacijoms, šmeižtais ir visokiais pludymais. Kaip su provokatoriais, nevertėtų daugiau ir ginčytis.

Č - a s K.

Nusišovė lietuvis

Pereitą sekmadienį, liepos 7 d., savo bute, rua João Santista, nusišovė lietuvis darbininkas, Petras Šermukšnis 29 metų amžiaus. Nusišovimo priežastis neaiški. Policija aiškina, šermukšnis paliko trumpą raštelį savo šeimininkui, pas kurį gyveno, kuriame sako, kad — daugiau gyventi nenori ir traukiasi iš gyvenimo.

Velionis pacina iš Kauno, šančių. Lietuvoj paliko motiną.

K r s p.

Sumušė „guarda-nocturno“

Sekmadienį, ant Villa Zelina, vakare susipešė lietuviai. Į tas peštynes įsimaišė ir naktinis guarda Jurgis Sadauskas. Peštukai smarkiai guardą sumušė ir palikę jį ant gatvės, išbėgiojo.

Voliau kas tai pastebėjo smuštą Sadauską, nugabeno jį į jo butą, kuris gyveno to pačioj „viloj“ ir pranešė policijai. Policija pribuvo su assistencijos automobiliu, bet Sadauskas pasipriešino policijai ir nenorėjo, kad jį vežtų į Central apžiūrėti jo žaizdas. Tuomet policija pašaukė arešto automobilių ir išgabeno, ne kaip nukentėjusį, o kaip areštuotą.

R e p.

(Tąsa iš 2-tro puslapio)

kelionės galo, laivas praplaukė pro sodžių Pokrovske, kur buvo gimęs paskilbęs Rusijos minykas Rasputin, jau tuo laiku nužudytas. Kas ar caras, kaip tremtinis stovėdamas ant laivo denio ir žiūrėdamas į Rasputino gimtinę vietą, atsiminė minyko pranašavimą jam:

„Mano mirtis bus ir tavo mirtis“.

Jei ir atsiminė, caras apie tai niekam nepasakė. Faktas gi yra toks, kad pranašavimas išsipildė, ir né caras, né jo šeimyna iš Sibiro nebegyžo.

(Toliau bus: Caras Tobolske)

Paieskojimas

Mykolas Birieta paieško savo švogerį Alfonsą Svilainį. Prieš 4 metus gyveno Serra Brota, L. P. Paskutiniu laiku girdėjau jį buvus Barbačena. Kas apie jį žino arba jo paties prašau atsiliepti į „Liet. Aidas Br“ Redakcija, rua da Mooca, 424 S. Paulo Už suteikimą žinių, būsiu dėkingas.

M. Birieta

Urugvajaus Tautininkai

Tuo metu, kai Urugvajaus lietuvių kolonija išaugo iki 10,000, bendrataučių ir kad kiek vėliau, kai kolonijoje išikuria kelios galingos pažangios minties organizacijos, ir kai šios organizacijos savo aktyiu veikimu ėmė burti siekiančius lietuvius šviesos į vieną bendrą kultūros vienetą, visokių svieto perėjimų, kurie daugumoje buvo pabėgę iš Lietuvos nuo teismo, už kriminalinius prasiškaltimus, o čia atvažiavę negražiai apgaulinėjo savo tautiečius, iš jų atimdami pinigus ir juos materialiai terorizavo, kolonija pasidarė nebeplėninga.

Todėl šis elementas sugalvojo gudresnį būdą pasipiniguoti ir kartu tuo patim galėjus atsipirkti savo prasiškaltimus padarytus Lietuvoje ir čia kolonijoje.

Sis elementas ėmė grupuotis ir 1932 metais išikūrė oficialiai organizuota sąjunga. Jai vardas buvo parinktas ir duotas vienas iš pelningiausių: Urugvajaus Lietuvių Tautininkų S-ga. Į šią s-gą dabar įėjo visi svieto perėjimai: kriminalistai prasiškaltę Lietuvoje ir pabėgę nuo teismo, dizertyrai, donosėikai, žvalgybininkai, rusai ir lenkai iš Lietuvos ir k.t. Pateko iš pradžių, vienas kitas ir padorus lietuvis, bet pamatęs su kuo veikia ir koks S-gos tikslas iš jos greit pasitraukė.

šios sąjungos priekini dabar atsisotojo vokiečiai Dikas ir mergišius kun. Radzius.

Po tokios s-gos įkūrimo tuoj buvo pasiūstas laiškas į Kauną ir prašyta litų. Ir žinoma, Kaunas neskūpus, kas jam Lietuvos liaudies prakaitu uždirbti pinigai, o saviems juk reikia padėti ir iš Kauno į Urugvajų ima plaukti litai.

Pirmuosius saldus priėmė U. L. Tautininkų S-gos „vadai“. Pajūtę li-tienos kvapą, bet jos pačios negalėdami paragauti, eiliniai nariai ėmė kelti aliarmą, bet „vadai“ buvo nusistatę visvien jiems neduoti. Ir štai nuo šios s-gos atsiskiria veik visi nariai ir įkuria naują — antrą tautininkų s-gą.

si taipgi siunčia laišką Kaunan ir rašo, kad pirmosios tautininkų s-gos „vadai“ gavę pinigus juos švaisto, girtuokliauja, eina pas mergas, visur važinėja ir veda gyvenimą kaip karaliai, o tautiniam darbui neduoda nei cento.

Kaunas išklauses antrųjų tautininkų raportą ilgai negalvojęs paėmė kelius desėtkus tūkstančių ir pasiuntė antriesiems.

Bet čia dabar pasikartoja tas kas ir pirmoje tautininkų S-goje. „Vadai“ patenkinti liko, bet eiliniai vėl kelia streiką dėl litienos ir įsikuria trečie tautininkų s-ga.

Dabar Urugvajuje yra trys tautininkų s-gos: pirmoji Rio de Janeiro gatvėj, antroji San Josė g. ir trečioji Calon gatvėj, arba pirmajai vadovauja čemodanų kraustytojas Ks. Golgandus, antrajai — lenkomanas Dambraskas ir trečiajai — rusas Ig Stungevičius.

Rodosi kad tai komedija, bet tai realus ir labai skaudus mūsų kolonijos gyvenimo faktai.

Kruvinu prakaitu uždirbtais Lietuvos liaudies pinigais tunka visokietėnyių parazitai, ne vien ten viduje, bet ir čia užsieny. O tukdami biednina Lietuvos kraštą ir žemina lietuvių vardą užsieny.

Rodos būtų gana, bet „tautos vadai“ pasigaminę lovį nuo jo nepasitrauks, kal pati Lietuvos liaudies sūbrus ir revoliucijos keliu nublėkė nuo Lietuvos krašto tautos išgamas. Antano Švogeris.

Montevideo
1935 VI — 24

Dr. R. Oliva

ADVOKATAS

Veda žemiu ir investmenų bylos.
Rua do Carmo, 18 - 1 aukštas
telefonas: 2-478

VILLA ZELINA

AUKŠTA VIETA, GERAS ORAS, PLATIUS VAIZDAS, GYVIKAS VANDUO, ELEKTROS ŠVIESTA, LIETUVIŲ BALKONAI, R.T.T. BONDŽIŲ, AUTOBUSŲ IR TRAUKINIŲ SUSISIEKIMAS, SKUBEKIŲ, IŠBIRTINOSIŲ ŽEMŲ NAUJIŲ, DUBDAMA MATERIOLAS IŠSIMOKĖJIMUI, TEIRIAUTIS! JIMU, DABAR ŠEŠIS PO NAUJOJE M. KLEAM IŠSIMOKĖJIMUI. VIETUJE: FRAZ. ANTONIO PRADO Nº3 SOB. TELEPHONE 2-5023

KAS KARLOS KORKISCHKO
AV. BELLA NYUS
ŽEMŲ SAVININKAS CLAUDIO MONTEIRO SOARES.